

Az Ákr. alapvető rendelkezései.

Dr. Vértesy László
PhD jur. PhD oec.

Az előadás felépítése

- I. Ügyelosztási triász**
- II. Joghatóság**
- III. Hatáskör**
- IV. Eljárási kötelezettség**
- V. Illetékesség**
- VI. Nyelvhasználat**
- VII. Kizárás**
- VIII. Megkeresés**
- IX. A kapcsolattartás általános szabályai**
- X. Adatok zárt kezelése**
- XI. Személyek védelme**
- XII. Támogató**
- XIII. Betekintés az eljárás irataiba**

I. Ügyelosztási triász

Joghatóság

nemzetközi illetékesség, azt jelöli, hogy **mely ország** közigazgatási hatósága jár el

Hatáskör

ki hogyan **jogosult és/vagy kötelezett meghatározott közügyek** intézésre
A hatóság a hatáskörébe tartozó ügyben az **illetékességi területén, vagy kijelölés** alapján köteles eljárni.

Illetékesség

az a tény, amely meghatározza (kapcsolóelv), hogy **azonos hatáskörű szervek közül** területileg melyik jár el

Az azonos hatáskörű hatóságok közül az jár el, amelynek **illetékességi területén**

- az ügy tárgyát képező **ingatlan** fekszik (*dologi kapcsolóelv*);
- a **tevékenységet** gyakorolják vagy gyakorolni kívánják (*tevékenységbeli kapcsolóelv*);
- a **jogellenes magatartást** elkövették (*cselekménybeli kapcsolóelv*);
- az **ügyfél** lakóhelye, székhelye található (*személyi kapcsolóelv*).

II. Joghatóság

2010. évi CXXX. törvény a jogalkotásról: a jogszabály területi hatálya Magyarország területére terjed ki.

A joghatóság lehet **általános** vagy **különös**.

Különös joghatóság:

- **kizárólagos joghatóság:** az ügyfél konkrét ügyében csak egyetlen meghatározott állam hatósága járhat el.
- **kikötéses joghatóság:** az ügyfelek megállapodnak, hogy az általuk megjelölt jogviszonyban, hatósági ügyben egy meghatározott állam hatósága jár el, és annak a jogát kell alkalmazni.
- **kizárt joghatóság:** esetén az ügyfél konkrét ügyében a meghatározott állam hatósága nem járhat el.
- **vagylagos joghatóság:** a jogszabály, illetve a joghatósági kikötés nem hoz létre kizárólagos joghatóságot, az ügyben tehát az ügyfélnek választási lehetősége van az általános vagy a különös joghatóság között.

A joghatósági kérdéseket részletesen egyébként az ún. **nemzetközi kollíziós jog** rendezi. A joghatóság vizsgálata elsősorban azokban az ügyekben indokolt, amelyeknek nemzetközi vonatkozása van, vagyis úgynevezett külföldi elem szerepel a közigazgatási hatósági eljárásban. A magyar jogban a joghatósági szabályok átfogó kódexe a **nemzetközi magánjogról szóló 2017. évi XXVIII. törvény**, amely tágan értelmezi saját hatályát, és a bíróságok mellett más hatóságokra, így a **közigazgatási hatóságokra is** kiterjeszti azt.

III. Hatáskör

			Hatáskör	
			Általános közigazgatás valamennyi, sok ágazata	Különös közigazgatás egy, néhány szakágazata
Szervezési elv	Centralizált központosított	koncentrált összpontosított	Kormány	Miniszterelnökség Miniszterelnöki Kabinetiroda Minisztériumok autonóm államigazgatási szervek, önálló szabályozó szervek
		dekoncentrált szétpontosított	Fővárosi, Megyei Kormányhivatalok járási hivatalok	szakigazgatási szervek: központi kormányzati igazgatási szerv, területi, helyi szervek (*kialakításuktól függően)
	Decentralizált nem központosított központosítatlan		helyi önkormányzatok (megye, település)	szakmai önkormányzatok (köztestületek – kamarák) nemzetiségi önkormányzatok

Ákr. is ismeri az ún. **osztott hatáskör** lehetőségét is. Törvény vagy a szakhatóságok kijelöléséről szóló kormányrendelet ugyanis közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján az ügyben érdemi döntésre jogosult hatóság számára előírhatja, hogy az ott meghatározott szakkérdésben és határidőben más hatóság (**szakhatóság**) kötelező állásfoglalását kell beszereznie.

Amennyiben a **hatóság a hatáskörébe nem tartozó ügyben döntést hozott a semmisség** általános szabályait kell alkalmazni.

Az alábbi esetek **nem minősülnek hatáskör elvonásnak**:

- **jogszerűtlen hallgatás miatt** a felügyeleti szerv vagy mulasztási ítéletében a bíróság **más azonos hatáskörű hatóságot jelöl ki**;
- ha a hatóságot – tisztességes eljárás érdekében – a **kizárás szabályaira** tekintettel kizárják a hatáskörébe és illetékességébe tartozó eljárásból, és más azonos hatáskörű hatóságot jelölnek ki, vagy ha bíróság a más hatóságot jelöl ki;
- amikor több szerv egyetértése, együttes döntése szükséges a határozat meghozatalához (**osztott hatáskör**, például szakhatósági közreműködés és a közreműködő hatósági eljárás);
- az **elsőfokú döntés** megsemmisítése és az elsőfokú közigazgatási hatóságot új eljárásra **utasítása esetén az utasításban adott iránymutatás**;
- aláírás-delegálás, **kiadmányozás** esetén a szerv vezetője által adott utasítás;
- a **hatóságra nézve kötőerővel nem rendelkező jogi állásfoglalás**
- sajátos eset az **ideiglenes intézkedés**

15. § **Eljárási kötelezettség**

A hatóság a **hatáskörébe tartozó ügyben az illetékességi területén, vagy kijelölés alapján köteles eljárni** (és az ún. szubdelegálás tilalma).

16. § **Megelőzés**

Az ügyben illetékes hatóságok közül az jár el, **amelynél az eljárás előbb indult meg.**

17. § **Áttétel**

Ha **hatáskörének vagy illetékességének hiányát észleli**, és kétséget kizáróan megállapítható az ügyben illetékességgel rendelkező hatóság, az ügyet **átteszi.**

18. § **Hatásköri, illetékességi vita**

19. § **Eljárás az illetékességi területen kívül**

19 és 25. § **Megkeresés**

A hatóságnak egy más hatósághoz intézett (írt), valamilyen kérelmet tartalmazó irata.

Kiadmányozás:

a közigazgatási szerv feladatellátása során keletkezett **ügyiratok** (pl. döntések) **aláírása, kiadása, amely az ügyirat érvényességi kelléke.** A szerv vezetőjének hatáskörébe tartozik, de az SzMSz-ben a szerv bármelyik tisztviselőjére átruházhatja. **A felelősség nem száll át, a hatáskör gyakorlója teljes mértékben felel a döntésért.** (A már felülvizsgált végleges kiadmány tervezet jóváhagyását, letisztázhatóságát, elküldhetőségének engedélyezését jelenti a kiadmányozásra jogosult részéről.)

IV. Az eljárási kötelezettség (15. §)

Eljárási kötelezettség: A hatóság a **hatáskörébe tartozó ügyben az illetékességi területén, vagy kijelölés alapján köteles eljárni.** (és az ún. szubdelegálás tilalma)

A hatóság a hatáskörét és illetékességét az eljárás **minden szakaszában hivatalból vizsgálja.** Ha **valamelyik hiányát észleli,**

- és kétséget kizáróan megállapítható az ügyben illetékességgel rendelkező hatóság, az ügyet **átteszi,**
- ennek hiányában a kérelmet **viSSZAUTASÍTJA VAGY az eljárást megszünteti.**

Hallgatás: az irányadó (ügyintézési) határidőn belüli **eljárási cselekvési kötelezettség** (döntéshozatal) **elmulasztása,** amely jellemzően **jogszerűtlen,** de kivételesen jogszerű. Az Ákr. 80. § (2), (4) szerint **jogszerű hallgatásnak van helye,** ha

- az **automatikus döntéshozatali eljárásban** intézhető ügyben törvény vagy kormányrendelet nem zárja ki;
- a **sommás eljárásban** intézhető ügyben törvény vagy kormányrendelet így rendelkezik;
- a **teljes eljárásban** törvény vagy kormányrendelet így rendelkezik, továbbá nincs helye függő hatályú döntés meghozatalának, és az ügyben nincs ellenérdekű ügyfél;
- az eljárás a jogszabályban meghatározott **jogosultak pénzbeli ellátásának mérlegelés nélkül** a jogszabályban meghatározott mértékre történő emelésére irányul.

V. Illetékesség (16. §)

1992. évi LXVI. törvény a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról értelmező rendelkezések

- A **polgár lakóhelye**: annak a **lakásnak** a címe, amelyben a polgár él. A lakcímbejelentés szempontjából lakásnak tekintendő az az egy vagy több lakóhelyiségből álló épület vagy épületrész, amelyet a polgár életvitelszerűen otthonául használ, továbbá az a helyiség, ahol valaki szükségből lakik, vagy - amennyiben más lakása nincs - megszáll.
- A polgár **tartózkodási helye**: annak a lakásnak a címe, ahol - lakóhelye végleges elhagyásának szándéka nélkül - három hónapnál hosszabb ideig tartózkodik.

2006. évi V. törvény a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról

- A **cég székhelye** a **központi ügyintézés** helye, melyet a cégnek cégtáblával kell megjelölnie. A cégeljárás szempontjából székhelynek minősül a külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe, a külföldiek közvetlen kereskedelmi képviselője, valamint az európai gazdasági egyesülés telephelye központi ügyintézésének helye is.
- A **cég telephelye** a tevékenység gyakorlásának azon helye, amely a cég **székhelyétől eltérő helyen** található, a **cég fióktelepe** pedig olyan telephely, amely **más városban vagy községben** – magyar cég külföldön lévő fióktelepe esetén más országban – van, mint a cég székhelye.

Hatásköri és illetékességi vita (18. §)

Ha ugyanabban az ügyben

- **több** hatóság **állapította meg** hatáskörét és illetékességét, (+)
- több hatóság **állapította meg** hatáskörének és illetékességének **hiányát**, és emiatt az eljárás nem indulhat meg vagy nincs folyamatban, vagy (–)
- több illetékes hatóság előtt indult az eljárás, és a **megelőzés alapján nem lehet** eldönteni, hogy melyik hatóság jogosult az eljárásra,

az érdekelt hatóságok kötelesek egymás között azonnal, de legfeljebb **3 napon belül megkísérelni a vita eldöntését.**

Az **egyeztetést** az a hatóság kezdeményezi, amelyiknél az eljárás később indult meg, amelyik hatáskörének és illetékességének hiányát később állapította meg, vagy amelyik hatóságnál az ügyfél az egyeztetés lefolytatása iránti kérelmét benyújtotta.

Ha az egyeztetés **nem vezetett eredményre**, az eljáró hatóságot

- **illetékességi összeütközés** esetén a legközelebbi közös felügyeleti szerv, ennek hiányában a vita eldöntését kérő hatóság működési területe szerint illetékes **fővárosi és megyei kormányhivatal** 5 napon belül,
- **hatásköri összeütközés** esetén a **közigazgatási bíróság**

jelöli ki.

VI. Nyelvhasználat (20-21. §)

Regionális és Kisebbségi Nyelvek Európai Chartája 10. cikke

Magyarországon is e nyelvek mindegyike helyzetének megfelelően, az ésszerűség keretein belül

- a **közigazgatási hatóságok** a regionális vagy kisebbségi nyelveket használhatják;
- a regionális vagy kisebbségi nyelveket használók **szóbeli és írásbeli kérelmeket** ezeken a nyelveken nyújthatnak be, és **választ** is ezeken a nyelveken kaphatnak;
- széles körben használt **közigazgatási szövegeket és formanyomtatványokat** a lakosság számára, regionális vagy kisebbségi nyelveken, illetve kétnyelvű változatokban tesznek közzé;
- a **közigazgatási hatóságok dokumentumokat** regionális vagy kisebbségi nyelven készíthetnek.

2011. évi CLXXIX. törvény nemzetiségek jogairól (Njtv.)

nemzetiségi önkormányzat: a törvényben meghatározott **nemzetiségi közszolgáltatási feladatokat ellátó, testületi** formában működő, **jogi személyiséggel** rendelkező, **demokratikus választások útján** e törvény alapján létrehozott **szervezet**, amely a **nemzetiségi közösséget megillető jogosultságok** érvényesítésére, a nemzetiségek érdekeinek védelmére és képviseletére, a feladat- és hatáskörébe tartozó **nemzetiségi ügyek** települési, területi vagy országos szinten történő **önálló intézésére jön létre.**

Njtv. 1. § **nemzetiség**: minden olyan – **Magyarország területén** legalább **egy évszázada** **honos – népcsoport**, amely az állam lakossága körében **számszerű kisebbségben** van, a lakosság többi részétől saját nyelve, kultúrája és hagyományai **különböztetik** meg, egyben olyan **összetartozástudatról** tesz bizonyosságot, amely mindezek megőrzésére, történelmileg kialakult közösségeik érdekeinek kifejezésére és védelmére irányul.

1. számú melléklete szerint **Magyarországon 13 nemzetiségnek minősül**: a bolgár, a görög, a horvát, a lengyel, a német, az örmény, a roma, a román, a ruszin, a szerb, a szlovák, a szlovén és az ukrán.

Njtv. 5. és 6 §. Azokon a településeken, ahol valamely nemzetiségnek a népszámlálás során a regisztrált aránya

- **eléri a 20 %-ot**, az érintett települési nemzetiségi önkormányzat kérésére a **képviselő-testület** köteles jegyzőkönyveit és határozatait a **magyar mellett az adott nemzetiség nyelvén is vezetni**, szövegezni; valamint
- a **10 %-ot meghaladja**, a helyi önkormányzat az illetékességi területén működő érintett települési nemzetiségi önkormányzat kérésére köteles biztosítani, hogy a közigazgatási eljárás során használt nyomtatványok a nemzetiség anyanyelvén is rendelkezésre álljanak.

VII. Kizárás (22-23. §)

Kizárás: a hatóság vagy képviselője, illetve az eljárás egyéb résztvevője **valamilyen okból nem vehet részt az eljárásban.** **≠összeférhetetlenség!**

Szubjektív, relatív – 22. §	Objektív, abszolút – 23. §
<p>Az ügy elintézésében nem vehet részt az a személy, akitől nem várható el az ügy tárgyilagos megítélése</p>	<ul style="list-style-type: none">– az ügy elintézéséből kizárt az a személy akinek jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti,– az eljárás egyéb résztvevője– a támogató.– az ügy másodfokú elintézéséből kizárt, aki az ügy elintézésében első fokon részt vett.– az ügy elintézéséből kizárt az a hatóság, amelynek jogát vagy jogos érdekét az ügy közvetlenül érinti.– a jegyző kizárt annak az ügynek az elintézéséből, amelyben az illetékességi területének az önkormányzata, annak szerve vagy a polgármester ügyfél– az ügy elintézéséből kizárt az a hatóság, amelynek vezetőjével szemben kizárási ok merül fel

Személyes érintettséggel kapcsolatos eljárás

2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól

49. § (1) A képviselő-testület döntéshozatalából kizárható az, akit vagy akinek a közeli hozzátartozóját az ügy személyesen érinti.

Az önkormányzati képviselő köteles bejelenteni a személyes érintettséget.

A kizárásról az érintett önkormányzati képviselő kezdeményezésére vagy bármely önkormányzati képviselő javaslatára **a képviselő-testület dönt.**

A kizárt önkormányzati képviselőt a határozatképesség szempontjából jelenlevőnek kell tekinteni.

(1a) Az (1) bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmazni, ha a képviselő-testület döntéshozatala saját tagjának választására, kinevezésére, megbízására vagy delegálására irányul.

(2) A képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatában meghatározza a személyes érintettségre vonatkozó bejelentési kötelezettség elmulasztásának jogkövetkezményeit.

VIII. Megkeresés (25. §)

A hatóság - legalább **5 napos** határidő tűzésével - más szervet vagy személyt **kereshet meg**, ha

- az ügyben a megkereső hatóság illetékességi területén kívül kell eljárási cselekményt végezni, vagy
- az eljárás során szükséges adattal vagy irattal más rendelkezik.

A megkeresett szerv a megkeresés teljesítését **megtagadja**, ha az nem tartozik a hatáskörébe, vagy arra nem illetékes.

IX. A kapcsolattartás általános szabályai (26. §)

A hatóság írásban, elektronikus úton (együtt: **írásban**), vagy

- személyesen, írásbelinek nem minősülő elektronikus úton (együtt **szóban**) tart kapcsolatot az ügyféllel és az eljárásban résztvevőkkel.

A kapcsolattartás formáját a hatóság tájékoztatása alapján az **ügyfél** választja meg. Az ügyfél a választott kapcsolattartási módról más - a hatóságnál rendelkezésre álló - módra **áttérhet**.

Életveszéllyel vagy súlyos kárral fenyegető helyzet esetén **a hatóság** választja meg a kapcsolattartás módját.

X. Adatok zárt kezelése (27-28. §)

Alaptörvény VI. cikk (2) Mindenkinnek **joga van személyes adatai védelméhez**, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.

1996. évi XX. törvény a személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról

4. § (1) A polgárt

a) **természetes személyazonosító adataival,**

b) a természetes személyazonosító adatokból kiválasztott, az adatkezelés célja szerint szükséges és megfelelő mértékű adattal vagy

c) törvényben meghatározott esetben családi és utónevével, valamint az e törvényben meghatározott azonosító kóddal

(a továbbiakban együtt: azonosítási módok) **kell azonosítani.**

4. § (4) A **természetes személyazonosító adat** a polgár

– **családi és utóneve, születési családi és utóneve;**

– **születési helye;**

– **születési ideje és**

– **anyja születési családi és utóneve.**

2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról

személyes adat: az érintettel kapcsolatba hozható **adat** - különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret -, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó **következtetés**;

különleges adat:

a) a faji eredetre, a nemzetiséghez tartozásra, a politikai véleményre vagy pártállásra, a vallásos vagy más világnézeti meggyőződésre, az érdek-képviselési szervezeti tagságra, a szexuális életre vonatkozó személyes adat,

b) az egészségi állapotra, a kóros szenvedélyre vonatkozó személyes adat, valamint a bűnügyi személyes adat;

közérdekből nyilvános adat: a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan – személyes adat –, amelynek nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli (például vagyonynyilatkozat)

Titok: olyan ismeret, adat, információ, amely egy adott időpontban vagy időszakban **csak korlátozott körben ismert vagy korlátozott.**

A **titok** kapcsolódhat

- **személyekhez:** magántitok (levéltitok, hivatásbeli titok, üzleti titok)
- **gazdasági tevékenységhez:** bank-, biztosítási, értékpapír-, pénztártitok; fizetési titok; foglalkoztatói nyugdíjtitok; adótitok; vámritok
- **tárgyakhoz:** számítástechnikai titok;
- az **állam** működéséhez is: minősített adat.

Ptk. 2:46. § [A magántitokhoz való jog] (1) A **magántitok** védelme kiterjed különösen a levéltitok, a hivatásbeli titok és az üzleti titok oltalmára.

Hivatásbeli titok: orvos, ügyvéd, könyvelő, könyvvizsgáló, egyházi személy.

Btk. Levéltitok megsértése

224. § (1) Aki

- másnak közlést tartalmazó zárt küldeményét** megsemmisíti, a tartalmának megismerése végett felbontja, megszerzi, vagy ilyen célból illetéktelen személynek átadja, illetve
- elektronikus hírközlő hálózat útján másnak továbbított közleményt** kifürkész, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt elzárással büntetendő.

Ptk. 2:47. § [Az üzleti titokhoz való jog. Know-how (védett ismeret)]

(1) **Üzleti titok** a gazdasági tevékenységhez kapcsolódó minden nem közismert vagy az érintett gazdasági tevékenységet végző személyek számára nem könnyen hozzáférhető olyan tény, tájékoztatás, egyéb adat és az azokból készült összeállítás, amelynek **illetéktelenek által történő megszerzése, hasznosítása, másokkal való közlése vagy nyilvánosságra hozatala** a jogosult jogos pénzügyi, gazdasági vagy piaci **érdekét sértené vagy veszélyeztetné**, feltéve, hogy a titok megőrzésével kapcsolatban a vele jogszerűen rendelkező jogosultat felróhatóság nem terheli.

(2) Az üzleti titokkal azonos védelemben részesül az azonosításra alkalmas módon rögzített, vagyoni értéket képviselő műszaki, gazdasági vagy szervezési ismeret, tapasztalat vagy ezek összeállítása (együtt **védett ismeret**), ha a jóhiszeműség és tisztesség elvét sértő módon szerzik meg, hasznosítják, közlik mással vagy hozzák nyilvánosságra.

2009. évi CLV. törvény a minősített adat védelméről

- **nemzeti minősített adat:** a minősítéssel védhető közérdekek körébe tartozó, a minősítési jelölést az e törvényben, valamint az e törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályokban meghatározott formai követelményeknek megfelelően tartalmazó olyan adat, amelyről – a megjelenési formájától függetlenül – **a minősítő a minősítési eljárás során megállapította, hogy az érvényességi időn belüli nyilvánosságra hozatala, jogosulatlan megszerzése, módosítása vagy felhasználása, illetéktelen személy részére hozzáférhetővé, valamint az arra jogosult részére hozzáférhetetlenné tétele a minősítéssel védhető közérdekek közül bármelyiket közvetlenül sérti vagy veszélyezteti (károsítja), és tartalmára tekintettel annak nyilvánosságát és megismerhetőségét a minősítés keretében korlátozza;**
- **külföldi minősített adat:** az Európai Unió valamennyi intézménye és szerve, továbbá az Európai Unió képviselőjében eljáró tagállam, a külföldi részes fél vagy nemzetközi szervezet által készített és törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés vagy megállapodás alapján átadott olyan adat, amelyhez történő hozzáférést az Európai Unió intézményei és szervei, az Európai Unió képviselőjében eljáró tagállam, más állam vagy külföldi részes fél, illetve nemzetközi szervezet minősítés keretében korlátozza.

XI. Személyek védelme (29-32. §)

Alaptörvény XV. cikk

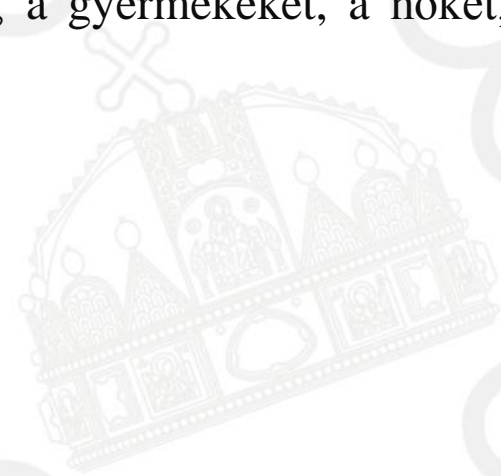
(1) A törvény előtt **mindenki egyenlő**. Minden ember **jogképes**.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely **megkülönböztetés**, nevezetesen faj, szín, nem, **fogyatékoság**, **nyelv**, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy **egyéb helyzet** szerinti **különbségtétel nélkül** biztosítja.

(3) A nők és a férfiak egyenjogúak.

(4) Magyarország az **esélyegyenlőség** és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.

(5) Magyarország külön intézkedésekkel **védi** a családokat, a gyermekeket, a nőket, az időseket és a **fogyatékkal élőket**.

A **kiskorút**, a **cselekvőképtelen** és a **cselekvőképességében részlegesen korlátozott nagykorút**, valamint a **fogyatékossgal élő** személyt a közigazgatási hatósági eljárásban **fokozott védelem** illeti meg, ezért

- **tárgyaláson** történő meghallgatására csak abban az esetben kerülhet sor, **ha** az eljárásban részt vevő más személyek jelenlétében történő **meghallgatása az érdekeit nem sérti**,
- lehetőség szerint **lakóhelyén kell meghallgatni**,
- **akkor hívható fel** személyes **nyilatkozattételre** és akkor **hallgatható meg** tanúként, ha ezt állapota megengedi és személyes nyilatkozata vagy tanúvallomása **más módon nem pótolható**, valamint
- az **egyenlő esélyű hozzáférést** számára biztosítani kell.

Tanúként akkor hallgatható meg, **ha** nyilatkozatot, illetve tanúvallomást kíván tenni, és a **törvényes képviselője**, vagy - érdekellentét esetén - eseti gondnoka vagy eseti gyámja (**eseti gondnok**) ehhez **hozzájárul**.

XII. Támogató (29-32. §)

Ptk. 2:38. § [A támogató kirendelése]

(1) A **gyámhatóság** az egyes ügyei intézésében, **döntései meghozatalában belátási képességének kisebb mértékű csökkenése miatt** segítségre szoruló **nagykorú számára**, annak **kérelmére** - cselekvőképessége korlátozásának elkerülése érdekében - támogató kirendeléséről határoz.

(3) A támogató kirendelése a nagykorú **cselekvőképességét nem érinti**.

2013. évi CLV. törvény a támogatott döntéshozatalról

Támogatott személy: az egyes ügyei intézésében, döntései meghozatalában belátási képességének kisebb mértékű csökkenése miatt segítségre szoruló nagykorú személy, akinek a gyámhatóság támogatót rendel.

Támogató: a támogatott személy kérelmére vagy a bíróság megkeresése alapján a gyámhatóság által a támogatott személlyel egyetértésben, a támogatott személy segítségére kirendelt személy.

2. § (1) A **gyámhatóság** a támogatott személy kérelmére vagy a bíróság megkeresése alapján, **általános jelleggel vagy meghatározott ügycsoportokra**, a **támogatott személlyel egyetértésben, határozatlan időre** támogatót rendel ki. **Nem lehet támogatót kirendelni arra az ügycsoportra**, amely tekintetében az érintett személy cselekvőképességet érintő **gondnokság alatt áll**.

3. § (1) A gyámhatóság a támogatott személy részére **legfeljebb két személyt** rendelhet ki támogatóként.

4. § (1) A **támogató**, ha a támogatott döntéshozatal általános jelleggel vagy az adott ügycsoportra tekintettel fennáll, a **támogatott személy kérésére**

- a) az **Ákr-ben**, a Pp-ben és a Be-ben meghatározottak szerint **jelen van azoknál a közigazgatási, polgári és büntetőeljárás cselekményeknél**, amelyekben a támogatott személy érintett,
- b) az eljárási cselekmény rendjét meg nem zavaró módon a támogatott személlyel **egyeztet**,
- c) a támogatott személy **jognyilatkozatának megtételekor jelen van**,
- d) **tanácsaival**, a támogatott személy számára szükséges **tájékoztatás** megadásával a támogatott személy **jognyilatkozatának megtételét elősegíti**, és
- e) a támogatott személy **döntésének meghozatalához segítséget nyújt**, valamint a **döntése meghozatalában** személyes jelenlétével **közreműködik**.

5. § (1) A gyámhatóság a támogató kirendelését **ötévenként felülvizsgálja**.

7. § (1) A gyámhatóság **hivatásos támogatót** rendel ki, ha

- a) **nincs** olyan, a támogatott személy által megjelölt személy, **akit támogatóul ki lehetne rendelni**, és
- b) a támogatott személy **egyetért hivatásos támogató kirendelésével**.

11. § (1) A **gyámhatóság** a támogató kirendelésének felülvizsgálata és tevékenységének felügyelete céljából **nyilvántartást vezet** az általa kirendelt támogatókról és támogatott személyeikről. A nyilvántartás nem minősül hatósági nyilvántartásnak.

XIII. Betekintés az eljárás irataiba (33-34. §)

Az iratbetekintési jog

- az **ügyfél** az eljárás bármely szakaszában és annak befejezését követően is betekinhet az eljárás során keletkezett iratba.
- a **tanú** a vallomását tartalmazó iratba, a **szemletárgy birtokosa** a szemléről készített iratba tekinthet be.
- **harmadik személy** akkor tekinthet be a személyes adatot vagy védett adatot tartalmazó iratba, ha igazolja, hogy az adat megismerése joga érvényesítéséhez, illetve jogszabályon, bírósági vagy hatósági határozaton alapuló kötelezettsége teljesítéséhez szükséges.
- a jogosult **másolatot, kivonatot készíthet** vagy **másolatot kérhet**, amelyet a hatóság kérelemre hitelesít.

Az iratbetekintési jog korlátai

- nem lehet betekinteni a döntés tervezetébe
- nem ismerhető meg az olyan irat vagy az irat olyan része, amelyből következtetés vonható le valamely védett adatra vagy olyan személyes adatra, amely megismerésének törvényben meghatározott feltételei nem állnak fenn
- a kérelem alapján az iratbetekintést biztosítja vagy azt végzésben elutasítja

KÖSZÖNÖM A MEGTISZTELŐ FIGYELMÜKET!

Vertesy.Laszlo@uni-nke.hu

